

belichaamd is, en het rijk der natuur gelijk dit uitkomt in het leven der *wereld*. Ook nu weer nemen we de begrippen van *kerk* en *wereld* in haar algemeensten zin. Maar onder wat vorm ge die onderscheiding en tegenstelling ook neemt, zoo zou uit uw belijdenis volgen, dat van uw *kerk* het licht uitstraalde, en dat over de *wereld* de nevel der duisternis hing. Wat rein, heilig, lieflijk is en wel luidt zou in uw kerk op in het oog loopende wijze moeten schitteren, en daarentegen over de wereld zou het floers moeten hangen van het onzuivere, zondige en min edele. Toch zijn de feiten ook hiermede *niet* in overeenstemming. Reeds in de dagen der apostelen komen in de kerk van Christus gevallen van schriklijke zonde voor, eeuw aan eeuw heeft het kerkelijk leven iets gehad, waardoor het rechtmatige oorzaak tot klachte gaf; en daarentegen ontwikkelde zich in het leven der wereld zooveel interessants, zooveel schoons en zooveel beminnelijks, dat ge soms strijd in u voeldet opkomen, om u van de kerk af te wenden en in het leven der wereld uw plaatse te zoeken. De scherpe grenslijn die uw belijdenis tusschen kerk en wereld trok, bleek alzoo op de proef niet houdbaar. En nu zaagt ge hoe de één, om aan deze teleurstelling te ontkomen, eenvoudig zich in zijn kerk terugtrok en van de wereld niet hooren wilde, en ten slotte om er niet door gehinderd te worden, optrad als *spiritualist*, terwijl de ander om elk denkbeeld van bekrompenheid van zich af te werpen, eigenlijk een kind der wereld werd, en of zijn kerk varen liet, of wel zijn kerk wereldsch maakte.

Ook hier dus weer dezelfde strijd. Eenerzijds het feit der historie en de belijdenis van het eigen hart dat de kerk de redding der wereld is, en anderzijds de feiten voor oogen, dat de kerk zooveel *onder* haar waardschatting blijft, terwijl het leven der wereld zooveel *meer* blijkt te geven, dan van haar scheen verwacht te kunnen worden. Ook hier moet dus een derde iets zijn, waardoor deze schijnbare tegenstrijdigheid verklaard kan worden. Een mysterie waarop ge stuit, zonder dat het zich aanstonds voor u ontsluit.

Bij het richten van uw eigen leven en het besturen van uw eigen levenstaak komt ge voor dezelfde onzekerheid te staan. Is onze menscheijke natuur alzoo verdorven, en de wereld derwijs onder den vloek weggezonden, dat er uit die wereld, en in die wereld uit onze natuur, toch niets komt, dat in de weegschaal van het heilige afgewogen bestaan kan, en is daarentegen het Evangelie het enig zout dat bederf weert, en de kerk van Christus de schepping Gods die alleen het merk van eeuwige duurzaamheid draagt, is het dan niet redelijk dat ge uw talent, uw levenskracht, uw tijd, uw inspanning, aan die wereld onttrekt, en geheel richt op de kerk en het Evangelie? Toch kan dit niet. Een enkele moge op die